

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODAȚĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

SOLEMNITATEA PUNERII PIETRII FUNDAMENTALE LA CATEDRALA NOASTRA DIN CLUJ.

Unul din actele cele mai însemnate ale eparhiei noastre s'a săvârșit Dumineca trecută în orașul Cluj. Cu ajutorul lui D-zeu și prin stăruința mai ales a P. S. Sale episcopului nostru Nicolae am putut ajunge să trăim fericitele momente ale punerii pietrii fundamentale la biserica noastră catedrală din centrul eparhiei. Solemnitatea aceasta s'a deslășurat în cadrele unor festivități grandioase. Au fost momente de adevărată înălțare sufletească pentru toți Românii deopotrivă. În sufletul tuturor a trezit acest măreț act ne-strămutata credință în dreptatea lui D-zeu, care și-a revărsat harul îndurării sale asupra poporului său ca răsplată pentru suferințele de veacuri ale acestui popor. Căci actul punerii pietrii fundamentale la această catedrală simbolizează cea mai desăvârșită dreptate dumnezeiască.

Pe temelia virtuților străbune ale neamului se ridică acest nou Sion pentru ca să șteargă toate urmele urgiilor din trecut cu cuvântul mântuitor al evangheliei, sămănând pe pământ pace și între oameni bună învoire. Serbările acestei zile cari vor rămânea neșterse în amintirea celor prezenți s'au desfășurat în modul următor :

Încă de Sâmbătă au început să ne sosească oaspeții. O agitație vie s'a observat ziua întregă în oras. Toată lumea făcea pregătiri în vederea serbării de a doua zi. Pe terenul catedralei s'au ridicat patru tribune, una pentru cler lângă peatra fundamentală împodobită cu brad, icoane sfinte și steaguri, una pentru A. S. Regală Principele Carol și membri guvernului și două pentru oaspeți.

Cu trenul de 6 ore seara au sosit I. P. S. Metropolitanul Nicolae din Sibiu, P. S. S. episcopul Roman dela Oradea-mare, d-l Vasile Goldis preș. Astrei, d-nii Dr. Ion Stroia asesor consistorial în Sibiu, prot. Nicolae Borza din Făgăras, Dr. Gavril Buzura, adv. în Lăpușul ungurese și alții onorațiori. Cei sosiți au fost oprți la masă de cătră P. S. Sa episcopul nostru Nicolae.

Duminecă dimineata.

A doua zi dimineata tot orașul era îmbrăcat în haină de sărbătoare. Toate edificiile erau pavoazate cu drapele naționale. Pe stradele de la gară până la reședință ferestrele și balcoanele erau împodobite cu flori și covoaară.

La ora 9 piața din fața gării era ticsită de public, țărani și țărance din jurul Clujului, iar dealungul străzii Regele Ferdinand pe ambele trotuare erau înșirate școlile din oraș cu drapele, cercetașii și publicul orașului.

Peronul gării frumos împodobit cu ghirlande de brad, cu flori și drapele era ocupat de o companie de onoare din Reg. 3 vânători cu drapelul și muzica militară. În așteptarea A. S. Regale și a miniștrilor sosiseră aci prefectul județului, primariul orașului, rectorul Universității cu mai mulți profesori universitari, generalii cu corpul ofiterilor, prefectul poliției, mai mulți deputați și un mare număr de fruntași ai vieții noastre publice din Cluj.

La ora 10 sosește trenul ministerial care aduce pe d-nii miniștri C. Banu și Dr. A. Cosma, cărora publicul le face o călduroasă manifestație.

Sostrea A. S. Regale Prințipele Carol.

La ora 10 și 10 minute sosește acceleratul de la București care aduce pe A. S. Regală Prințipele Carol, pe d-l ministru președinte I. I. C. Brătianu și d-l miniștri Moșoiu și Florescu și Mitropolitul (Moldovei) Pimen.

În clipa când trenul s'a oprit în gară muzica a intonat imnul regal, compania de soldați a dat onorul, iar apariția A. S. Regale a fost salutăată de publicul întreg cu urale și ovații entuziaste.

A. S. Regală a trecut în revistă trupa, iar după prezentările oficioase Alteta Sa a intrat în sala de așteptare decorată cu flori și ghirlande, unde primarul orașului Dr. O. Utalea a oferit tradiționala pâine și sare, iar doamna Silvia Comsa din societatea ortodoxă a femeilor române din Cluj i-a prezentat un splendid buchet de flori.

În piața gării ticsită de mii de oameni, înalții oaspeți au fost întâmpinați cu urale nesfârșite. După ce A. S. Regală a trecut în revistă țărâniștea, oaspeții au pornit cu automobilele spre locul catedralei.

Serviciul în biserică ortodoxă.

În timpul acesta s'a făcut serviciul divin obicinuit în biserică ortodoxă de cătră P. S. S. episcopul Argeșului Nichita Duma, asistat de protopopii Dr. Ion Stroia, Nic. Borza, Dr. S. Stanca preoții Vasile Spătar, Laurențiu Curea, Aurel Mușat, și Diaconii D. Antal și Aurel Todoruț. La serviciu au asistat și I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan, P. S. S. episcopul Roman Ciorogariu și P. S. S. episcopul nostru Nicolae. La sfârșitul liturgiei P. S. S. episcopul Roman a rostit următoarea cuvântare:

„Prin punerea pietrii fundamentale la biserică catedrală ortodoxă din Cluj se săvârșește o legendă a veacurilor trecute. Pe acest pământ în care s'a născut Matei Corvinul s'a susținut în vremile grele ale feudalismului neamul românesc prin superioritatea virtuților sale.

Din virtutea sa a rășbit neamul românesc la superioritatea, care a ridicat la stăpânire pe un Matei Corvinul în vinele căruia a curs sânge românesc. Pe acest pământ a lui Gelu, care a întocmit un stat al străbunilor noștri, neamul nostru a știut

să înfrunte năvala Ungurilor de pe vremuri și dacă totuși a fost îngenunchiat el a rămas stăpân pe sufletul său nobil, simbolizând în Matei Corvinul simțul de nobleță și libertate a lui Gelu.

Legenda s'a împlinit. Astăzi suntem toți Românii împreună. Cunoaștem legenda Mănăstirii Argeșului. Nu s'a putut ridica altarul până ce Mășterul a adus jertfa cea mare zidind în clădire ce a avut mai scump și drag. La toate zidirile se pune o piatră de temelie. La bisericii crucea patimilor biruitoare ale Mântuitorului. La biserică noastră se pune peste crucea aceasta și crucea patimilor neamului nostru românesc.

Aici în Cluj unde s'a simțit urgia mai mult ca ori unde, unde s'au petrecut patimile robiei noastre urmate din procesul Memorandului, au îndurat atâția slujitori ai altarului nostru moartea în cursul rășboiului.

Din martiriul unui neam rășare biruință. Fieea martiriului este să biruiască. Legenda mănăstirii Argeșului spune că în locul unde a căzut Manole s'a făcut o fântână, cu apă puțină, cu apă sărată apă lăcrimată, ca să fie loc de întâlnire și de pomenire.

Loc de întâlnire și de pomenire sunt și bisericile noastre. Să vină toți la această apă vie ce rășare acum pe locul unde se zidește această biserică. Să vină la această apă sfântită de învățăturile Mântuitorului, la apă lăcrimată de suferințele neamului nostru, care astăzi și-a aflat dreapta izbăvire.

Atunci va rămânea vie legea noastră românească din care s'a făcut minunea de astăzi.

Noi am avut un singur suflet ori unde am fost împrăștiați de soarte și acest suflet ne-a adunat sub o coroană, în pământul aceleiași patrii.

Barbarii au nimicit tot ce era creștin. Ziceau că creștinismul e vina înfrângerii lor, pentru aceasta nu pot ei să rășbiască. Barbarii zilelor noastre, dușmanii ai lui Hristos și ai neamului nostru și-au îndreptat toate săgețile în potruva bisericii noastre ca această biserică a legii străbune,

care a susținut neamul să fie zdrobită, crezând că atunci urmează sfârșitul acestui neam care totdeauna a fost legat de biserică și n'a putut trăi decât prin biserică, prin sufletul care îl împreună cu Hristos.

Să știți că acestea sunt săgețile dușmanilor neamului românesc. Numai iubirea bisericii este izvor de tărie, în care să se frângă tot ce e dușman lui Hristos.

Doamne Isuse, cărnă se ridică acest lăcaș sfânt privește asupra acestui popor care îți aduce închinare, care lângă patimile Tale pune crucea patimilor sale proprii, fă-l să biruiască așa cum Tu-ai biruit și biruinta lui pământească să strălucească în vecii vecilor, amin!

După această înălțătoare cuvântare s'a format cortegiul de procesiune, în frunte praporii, apoi corul episcopiei, preoțimea ceremonială, P. S. S. episcopul Nichita și pe urmă mulțimea credincioșilor. În tot parcursul procesiunii corul episcopiei a cântat cântece religioase. Procesiunea s'a oprit în fața reședinței episcopiei de unde s'au atașat și I. P. S. Sfinții Arhieriei în odăjdii de sărbătoare.

Pe locul catedralei.

Pe temeliiile de beton armat în fața pietrii fundamentale s'a postat clerul. Deodată cu sosirea procesiunii a sosit și A. S. Regală principele Carol întâmpinat fiind de I. P. S. Metropolitul Nicolae cu evanghelia și crucea. Particul întreg, toată piața Teatrului național și ferestrele tuturor edificiilor din jur erau pline de lume. Toată lumea românească din Cluj era de față la serbare.

Erau de față toate autoritățile, reprezentanții tuturor confesiunilor, tuturor organizațiilor din oraș, consiliul statelor străine, Reuniunea femeilor ortodoxe, universitatea, liceele „Gh. Barițiu” și „Regina Maria”, școlile normale de băieți și fete, școala comercială și tehnică, școlile primare, școala C. F. R. cu muzica C. F. R., Cercetașii Clujului comunele din jur, Banabic, Lona săsească, Cojoena, Căra, Apahida, Someșul rece și cald, Someșfalău, Feiurd fiecare în frunte cu preotul și intelectualii satului, precum și comunele gr. catolice Mănăstur, Chintău, Jucul de jos, Feneșel, protopopii și deputații sinodali ai eparhiei și o mulțime de preoți din cuprinsul diecesei.

Sosirea A. S. Regale și a miniștrilor a fost salutăată cu urale nesfârșite. Pe tribuna regală iau loc lângă A. S. Principele Carol, d-nii miniștri Ion I. Brătianu, C. Banu, Moșoiu, J. Th. Florescu, Dr. A. Cosma, gen. Petala, și fostul ministru d-l Oct. Goga, iar la tribuna clerului soseste și I. P. S. Metropol. Pimen al Moldovei.

Sfințirea pietrii fundamentale.

La ora 11 începe serviciul divin al sfințirii apei oficiat de I. P. S. Metropolitul Nicolae, P. S. S. Lor episcopii Roman, Nicolae și Nichita asistați de 12 protopopi 8 preoți și trei diaconi. Răspunsurile le-a dat corul episcopiei sub conducerea d-lui Vasile Petrascu. După cetirea rugăciunilor pentru temelia bisericii arhieriei stropese pe rând cu apă sfințită și ung cu unt de lemn această temelie. Urmează apoi semnarea actului comemorativ iscălit la locul prim de A. S. Regală principele Carol, de arhieriei bisericii, de domnii miniștrii, de inginerii arhitecți și de mai multe persoane marcante ale bisericii noastre.

În anulul tuturor ecetește I. P. S. Metropolitul Nicolae actul comemorativ, introducându-l apoi într'un tub de sticlă. Tubul acesta a fost apoi introdus în alt tub de tînichie și așezat de I. P. S. împreună cu A. S. Regală Principele Carol în peatra fundamentală. Pe urmă toți arhieriei, A. S. Regală și domnii miniștri au format tenciuiala peste care s'a așezat lespeda acoperitoare.

A. S. Regală ia ciocanul și bate în piatra fundamentală, eecăce fae pe urmă și miniștrii și Clerul înalt.

P. S. S. episcopul nostru Nicolae rosteste la acest moment sentința: „Înțelegeți neamuri și vă plecați căci eu noi este Dumnezeu”. În decursul actului acestuia corul a cântat troparul hramului, care este „Adormirea Maicii D-lui”.

CUVANTARILE.

Cuvântul P. S. S. Episcopului Nicolae.

Terminându-se ceremonialul prescris de tipicul bisericii P. S. S. episcopul nostru Nicolae rosteste următoarea cuvântare:

*Alteță Regală,
Domnule Ministru președinte,
Înalt Preasfințiiile Voustre,
Doamnelor și Domnilor,*

Bărbatul providențial al bisericii noastre, nemuritorul Șaguna, în nemărginita dragoste

ce o purta pentru biserica ortodoxă din Ardeal, din părțile bănățene și unghurene, cu mintea lui ageră și luminată, între alte probleme frumoase, s'a gândit și la înființarea unei Episcopii ortodoxe pentru părțile nordice ale Ardealului, cu reședința în Cluj în locul episcopiiilor îngropate de ȧrgia vremilor.

Cugetul lui curat, spiritul lui de mare organizator, n'a putut delătura zăgazarile ce i-s'au așezat în drum și a trebuit să așteptăm alte vremi, alte zile mai fericite, pentru realizarea planului măreț făurit în capul cel mai luminat ce a purtat coroana de principe bisericesc.

Și acele zile, mulțumită lui Dumnezeu, Care și-a întors fața spre noi, mulțumită vitejiei ostașilor români, mulțumită Marelui lor Căpitan, Majestatea Sa Regele Ferdinand I. — au sosit deodată cu zorile libertății naționale cu desprinderea cătușelor de pe sufletele și trupurile noastre și cu întregirea neamului în hotarele sale etnice.

Munții și văile tresar de bucurie, moșnegii înalță rugăciuni de mulțumită la Tronul cereșc, pruncii nevinovați împletesc mâinile lor spre a mări pe Dumnezeu, că Ne-a ajutat să vedem ziua, când în inima Ardealului ni-e dată puțința să înalțăm un monument de religiozitate, de cultură și morală creștină.

Azi Clujul a încetat de a fi Golgotha suferințelor noastre, Clujul a devenit centru de cultură românească, centru de lumină și soare strălucitor.

Dela catedrele universității, dela catedrele tuturor școalelor, se răspândesc din belșug raze binefăcătoare de cultură dătătoare de viață, pentruca să împrăștie în provinciile desrobite întunerecul ce se lăsa cu greutatea plumbului asupra poporului nostru asuprit și chinuit.

Episcopia Ctitorului Ștefan cel Mare, reînviată ca prin minune din darurile Ceriului, are frumoasa misiune de a propovădui de acum încolo pacea, dragostea cătră deaproapele și va învăța pe credincioșii bisericei, ca să preamărească pe Dumnezeu.

Lăcașul Sfânt, maica bisericilor din Dieceză, se va înalță măreț și ocrotitor, ca un li-man, de odihnă și întărire sufletească, chemând oamenii preste valurile vieții și glasu-

rile ispitelor, pentruca în umbra lui și în armonia cântecelor liturgice, să-și găsească mângăiere, putere, bunătate și iertare.

Mai ales generația tinăra de azi poate afla în învățăturile Mântuitorului nostru călăuza sigură în mijlocul marilor prefaceri, puternicilor curente ce au sdruncinat echilibrul sufletesc al oamenilor după rășboiu.

Și acum, când am venit ca prin rugăciuni să sfințim temeliea casei Domnului, unde fiecare din noi își va aduce durerile și bucuriile sale la picioarele altarului, ochii sufletului nostru se înalță pentru o clipă cătră Marele Învățător, ca să ascultăm cuvintele ce le-a spus :

„Tot cel-ce aude cuvintele mele și le face pe ele, asemănal-voiu bărbatului înțelept, care și-a zidit casa sa pe piatră, și s'a pogorît ploaia și au venit râurile și au suflat vânturile și s'au pornit spre casa aceea, și n'a căzut, că era întemeiată pe piatră“.

Mateiu 24. 25.

Nu este pe lume filosofie mai înălțătoare, morală mai sublimă, isvor mai nesecat de bucurii sufletești, ca învățătura lui Hristos.

Nu e suferință destul de mare pe lume, ca să poată nimici dumnezeiasca putere de mângăiere a religiei noastre.

Și, durere, aceasta mare putere — credința — începe a fi disprețuită de oameni neînțelegători.

De aici datorie sfântă și imperioasă de a vesti cuvântul lui Hristos, de a lămuri pe înțelesul tuturor marele adevăr al legii creștine cu cuvântul și cu scrisul nostru.

Să facem, ca Sionul ce se va ridica, să fie nu numai una din cele mai impunătoare catedrale din câte are țara noastră în tot cuprinsul ei, ci să fie și un amvon binecuvântat de Cel de sus, de pe care să răsune glasuri pline de râvnă pentru cauza Domnului, cari să cheme cu convingere și cu dragoste pe credincioși cătră o adevărată cunoaștere a învățăturilor Mântuitorului nostru.

Să ne zidim fiecare temeliea vieții pe stânca neclintită de care se sfărâmă toate furtunile, să vedem neamul nostru înaintând cu pași siguri spre calea progresului adevărat și cinstit.

Precât de puternică este credința noastră în Dumnezeu, că această biserică se va înal-

ța cu ajutorul țării și al tuturor Românilor de bine, pe atât suntem fericiți, că temelia ei solidă se așează sub domneasca protecțiune a Maiestății Sale Regelui nostru, reprezentat prin Alteța Sa Regală, moștenitorul Tronului României, dăruind prasnucului de azi o însemnătate istorică în desfășurarea vieții naționale și religioase a Statului nostru.

„Caută cu ochiul Tău din înălțime Bunule, și binecuvântă munca sfântă și jertfele mari ce se vor pune în zidurile acestui locaș din partea obștei și a Societății femeilor ortodoxe române, ca să fie vrednic monument al epocii de glorie câștigată prin credința și spada strălucită a Celui ce Ne-a dat unitatea națională”.

Drept simbol sfânt al catedralei noastre am ales Hramul „Adormirea Maicei Domnului”, acea zi fericită, care să amintească generațiilor ce se vor închina la acest altar, că în lumina ei a trecut Carpații oastea sufletelor noastre, aducându-ne Solia mântuirii.

Stăpâniți de farmecul acestui simbol și mulțumind cu adâncă recunoștință Alteței Voastre Regale pentru regeasca încurajare, rog pe Bunul Dumnezeu să coboare darul Său ceresc asupra acestui lăcaș și asupra scumpei noastre Dinastii.

A. S. Cuvântarea A. S. Regale Principelui Carol

„Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile mânilor tale”. Iată vorbele ce le cred eu cele mai potrivite spre a închipui serbarea de astăzi. Vedem cu toții astăzi un vis strămoșesc îndeplinit, un vis de mai bine de 400 de ani. Prin clădirea bisericii episcopale din Cluj nu trebuie să vedem numai o clădire, ci mai presus de toate un simbol, și un simbol curat românesc. După cum în vremile din trecut Voivozii noștri însemnau în pietrele bisericilor lor isbânzile lor, așa și noi Români de azi însemnăm în piatră punctul final al victoriei noastre. Aceasta va fi vecinică strajă a credinței poporului nostru! Intemeind azi o biserică arătăm că misiunea României e o misiune de pace.

Cine întemeiază o biserică nu poate avea alt gând decât gândul celuiia care a întemeiat credința neamului nostru. Biserica noastră e chemată să propage pacea și buna înțelegere între frați. Și eu cred că aceste sen-

timente sunt ale oricărui Român conștient de ziua de azi. Tot astfel cred că rugăciunile de usăzi au fost rugăciuni de înălțare sufletească, iar opera de azi trebuie să fie un simbol de unire a tuturor Românilor”.

Cuvântarea A. S. Regale a stârnit un entuziasm în șirul mulțimei care a acoperit-o cu ovatii și urale însuflețite.

A vorbit apoi I. P. S. Pimen, metropolitul Moldovei, a făcut un admirabil istoric al rolului bisericeii în viața noastră națională, accentuând în partea ultimă, marea importanță pe care o prezintă prima Catedrală ortodoxă română în inima Ardealului. (Vom reproduce vorbirea în întregime).

Cuvântarea I. P. S. S. Mitropolitul Balan.

Vorbeste pe urmele I. P. S. S. Mitropolitul Balan, spunând următoarele:

Biserica noastră a avut să îndure în decursul veacurilor aceeaș soartă grea ca și poporul român însuș. Astăzi această biserică vine împreună cu poporul român se îmbracă în haină de sărbătoare, conștientă că fiecare biserică mai mult este un non sprijin țării și tronului. Prin fiecare altar cel ridicăm pe pământul țării aducem o părghie mai mult pentru iubirea neamului a țării și a tronului. Astăzi biserica noastră ortodoxă la punerea pietrii fundamentale a Catedralei eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, întrunește în simțiri Dinastia, înaltii sfetnicii ai țării și întreg poporul român.

Ceeace s'a făcut prin credința neclintită a strămoșilor, prin jertfe fără seamă a actualei generații, va trebui să desăvârșim. Pe piatra fundamentală a eparhiei lui Stefan Vodă cel Mare și Sfânt reînviată azi, vom depune întreaga muncă și jertfele noastre și urmașilor noștri. Odată cu punerea pietrei fundamentale a catedralei din Cluj, aducem pacea între frați, pentru că biserica noastră trebuie să îmbrățișeze azi pe toți fiii acestui neam.

Așezând azi acest altar aducem ramura de măslin a păcii întemeiate pe temelii morale ale jertfelor neamului nostru.

D-zeu să facă să se coboare prin acest altar duhul înțelepciunii, al sfatului și al puterii, grația și binecuvântarea lui D-zeu asupra poporului nostru, ca săși trăiască viața în lumina acestei grații mari a lui D-zeu.

D-zeu să binecuvinte eparhia Clujului pentru care se zidește această biserică pentru ca împreună cu celelalte surori să întărească biserica vic, sufletul neamului păstrându-l întreg și nebiruit".

Cuvântul guvernului.

Urmăzând discursul d-lui ministru Banu, care într-o cuvântare splendidă arată rolul bisericii în actualele vremuri de materialism, recunoscând pe urmă la trecutul bisericii ardelenne și spunând că biserica de la noi a fost o cetate glorioasă, neexpugnabilă în fața prigoanilor brutale și asalturilor celorlalte confesiuni. Dărza și neînclăturatea hotărâre a românilor dintre Carpați de a rămâne români și de vechea lor credință a adus biruința.

„Ați trăit așa și așa ați așteptat fraților ceasul mântuirii voastre”, — spune d-l Banu.

Arată pe urmă că vechiul Regat și-a dat și el ajutorul ce putea să-l dea bisericii române din Ardeal. Astăzi, când în trufășul și înstrenatul Cluj de odinioară, acum românesc, se înalță o biserică românească, fie ca vechea credință să fie tot atât de biruitoare ca în trecut.

(Nu se reproduce vorbirea în întregime).

În numele Sinodului eparhial al Clujului, d-l Prof. Alex. Lapedatu rostește apoi următoarea cuvântare :

Cuvântarea d-lui Prof. Alex. Lapedatu.

Însărcinat fiind să spun, cu acest festiv prilej, câteva cuvinte în numele Sinodului eparhial și a deputaților săi, reprezentând totalitatea credincioșilor, mireni și clerici, de pe teritoriul Episcopiei noastre, — tin să arăt că atunci când, în sedința de Luni după Dumineca Tomei, am luat, cu unanimitate și însuflețire, hotărârea de a începe lucrările acestei catedrale, ne-am dat bine seama de importanța actului ce săvârșiam și de marea răspundere ce ne asumam.

Faptul e așa de adevărat că ași putea să afirm că dacă în acel moment am fi avut simțământul că e vorba să ridicăm numai o biserică catedrală, ca ori care alta, pe seama de curând restauratei Episcopii a Vadului, Clujului și Feleacului — față de mulțimea greutăților împreunate acum cu o asemenea lucrare și de puținătatea mijloacelor ce aveam la dispoziție — n'am fi ajuns desigur la o astfel de hotărâre.

Căci săracă, cum sunt toate Vlădieile orto-

doxe în această fostă patrie a națiunilor privilegiate și religiilor recepte și în care totuși neamul de baștină și cel mai numeros al țării a trăit dealungul secolelor fără drepturi și cu credința-i numai tolerată. — Episcopia noastră n'ar fi putut suporta, evident, cheltuielile impuse de construirea unei așa de monumentale catedrale precum va fi aceia ale cărei temelii ne stau deja înaintea.

Dar am avut simțământul că biserica ce hotărâram a închina Domnului, aici, în Cluj, e mai mult decât o catedrală obișnuită : — un Altar destinat să înlocuiască, ca simbol al vremurilor de mărire națională de azi, străvechica bisericuță vlădicească de la Vad, a cititorului din început al Eparhiei noastre, a lui Stefan-Vodă, cel Mare, cel Bun și cel Sfânt. ~~Un Templu~~ merită să comemoreze generațiilor viitoare desrobirea Ardealului subjugat, care a ținut ca în inima sa chiar, în cetatea în care am purtat cununa suferințelor și ni s'a pus crucea mormântului, crucea aceasta să se înalte triumfătoare, întru lauda și mărirea lui Dumnezeu, ca odinioară crucea lui Heraclius pe Templul Ierusalimului desrobite, spre a vesti lumii viața fără de moarte a poporului românesc. — un Monument, în fine, ridicat în aceste părți ale țării, ca să perpetueze, din veac în veac, amintirea zilei de mare și sfântă sărbătoare, când ostile viteze și îndurătoare ale Patriei mume au pornit războiul pentru liberarea fraților și reunirea lor laolaltă în hotarele vechii Dacii romane a fericitului și gloriosului fondator al Latinității răsăritene.

Simțământul acesta ne-a îndemnat, tainic pe fiecare, să luăm hotărârea de la 16 Aprilie trecut, ca una ce ne dădea, în același timp, credința încurajatoare că jertfele reclamate pentru ridicarea noului Sion românesc din Capitala Ardealului vor fi susținute de toți cei ce, în această patrie, simțese asemenea cu noi. Și început de dovadă că nu ne-am înșelat în această credință a noastră e și cadrul de istorică solemnitate în care se așează, acum, piatra de temelie, a viitoareii noastre catedrale și care ne spune limpede că o operă începută sub auspiciile atât de înalte va căpăta ființă mai curând chiar decât nădăjduesc cei mai zelosi și meritoși stăruitori și ostenitori pentru înfăptuirea ei, începând cu prea sfințitul nostru Episcop.

Căci, fie-mi îngăduit să o spun, nu mi se pa-

re cu putință ca o țară cu o Dinastie, având ca deviză, în toate actele și lucrările Sale, „Nimic fără Dumnezeu” și sub a cărci binecuvântată obiăduire s'au înveșmântat din nou, în toată splendoarea lor cea veche, cele mai minunate lăcașuri de închinare ale strămoșilor noștri, — o țară în care veacuri de-arândul toată lauda și recunoștința față de harurile a tot puternicului Părinte ceresc sau manifestat prin înălțarea de biserici și mănăstiri ce împodobesc și azi ca tot atâtea monumente ale trecutului de luptă și credință, pământul românesc, — o țară cu un popor la care cea mai frumoasă virtute, transmisă urmașilor din neam în neam, a fost cultul credinței străbune, — nu mi se pare cu puțință, zic, ca o asemenea țară și un asemenea popor să nu sprijinească, din toate puterile, năzuințele spre cele ideale și sfinte ale celor căroră, prin situația specială a Episcopiei lor, le-au revenit datoria și cinstea să ridice, în aceste părți de loc, cel dintâiu monument bisericesc închinat întru lauda și mărirea lui Dumnezeu al cărui ajutor divin s'a realizat marele act al vieții noastre naționale, — unitatea neamului.

Mi-am permis să afirm credința aceasta aci, în fața A. S. R. Principei Moștenitor, a Primului Ministru a Țării, a mai marilor Deregători ai Statului, Ierarhi ai Bisericii, Capi ai Oștilor și Fruntași ai Clerului și poporului nostru, ca un legământ de viitor al tuturor: să facă ca această catedrală să fie aievea, pe malurile Someșului, pentru angustul și gloriosul fondator al României întregite, ceeace legenda spune că ar fi fost cândva vestita catedrală de pe malurile Argeșului pentru miticul întemeietor al Statului român de peste Carpați. Și dacă nu vor putea face să ajungă pe aceasta în măreție și frumusețe — căci sămânța meșterilor ce au clădit-o, spune tot tradiția, a pierit — să facă cel puțin să închidă și ea între zidurile sale, pentru veșnicirea lor, un suflet de jertfă, sufletul viteaz și nobil al celor ce s'au jertfit, cu avânt și iubire, pentru mărirea patriei și neamului, suflet, care strecurându-se tainic în inimile celor viitori, să le dea măcar lor, în veac de veac, liniștea și mulțumirea pe care, vai, noi cei de azi, o căutăm fără să o putem găsi încă.

Cu aceasta mângâietoare speranță, mulțumesc și eu Alteței Voastre Regale, în numele celor căroră vorbesc, a deputaților Sinodului

nostru eparhial, cu profund respect, pentru onoarea ce ați făcut Bisericii noastre prezidând această serbare și pentru frumoasele și înălțătoarele cuvinte ce ne-ați adresat, rugându-Vă, în acelaș timp, Alteță Regală, să Vă îndurați a fi, pe lângă M. M. L. L. Regele și Regina interpretul sentimentelor de neprihănită iubire și de neclintit devotament pe care sutele de mii de supuși credincioși ce reprezentăm le depun azi la treptele prea slăvitului Tron. Mulțumesc asemenea Domnului Președinte al Consiliului și colaboratorilor săi pentru sollicitudinea ce au arătat, dela început, lucrării noastre, sollicitudine pe care, suntem încredințați, ne-o vor păstra până la capăt.

Tot așa înălților Ierarhi și distinsilor fruntași ai clerului și poporului, cari, prin prezența lor aci, au ridicat așa de mult niambul serbării noastre, urându-le tuturor, cu frățească și creștinească dragoste, să ajungem a fi tot împreună și la serbarea ce va să vie — mai măreată, negreșit, de cât aceasta — a sfințirii catedralei noastre.

Iar până atunci să strigăm toți, într'un glas și într'o simțire, din tot sufletul nostru: Trăiască România Mare!

Ia cuvântul apoi al Vasile Goldiș ca reprezentant al „Asociației” rostind o frumoasă cuvântare — în care face apologia Bisericii române din Ardeal, spunând, printre altele

-Cuvântarea d-lui Vasile Goldiș.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” ia bucuoasă parte la solemnitatea așezării pietrei fundamentale pentru ridicarea catedralei ortodoxe române din Cluj.

Această Asociație înființată de regeneratorul vieții naționale a românilor transilvăneni marele Andrei Șaguna dimpreună cu vrednicii săi tovarăși de pioasă amintire în-timpul când după revoluția lui Avram Iancu se simțea imperioasă necesitatea de a îndruma neamul românesc scăpat abia din iobăgie pe cărarea civilizațiunii luminate prin nouile credinți răsărite din sângeroasele frământări ale marilor națiuni din Apus a avut norocul incomparabil, prin chiar sufletul întemeietorilor ei de a așeza la temeliiile sale concepția moralei religioase.

Creștină chiar din ceasul nasterii sale, așezată fatalicește pe cărarea dintre Apus și Orient în drumul de învălmășeală a atâtor seminții, frontieră între două lumi cari de peste o mie de ani se încaieră în lupte, în lupte nesfârșite pentru definitivă biruință, națiunea română încercată de suferinți fără păreche în istoria omenescă a aflat scutul existenței și unității sale în credința sa, religioasă, mai biruitoare decât toate mizeriile pământești și mai puternică decât toate puterile lumii.

Națiunea aceasta prin credința sa s'a mântuit. În vremile vijelioase ale torentelor barbare în cursul veacurilor de opresiune prin seminții vrăjmașe și încheșări sociale întemeiate pe concepția nedreptății, în mijlocul sângeroaselor ciocniri dintre Asia și Europa, frământată și secătuită de atâtea lărădelegi și rapacitate, națiunea română și-a aflat mângăierea în umbra crucii lui Cristos. Biserițele de crengi și scânduri au fost cetățuile ei nebiruite de toate uraganele vrăjmașilor omenesci, umiliți și umiliții ei preoți, simpli și săraci cu duhul au fost ostași ei neînfrânți și izbăvitori.

În Ardealul încâtușat acești preoți au fost în toate vremile adevărați conducători ai turmei credincioase, mângăietori și sfătuitori în pace, viteji conducători în vijelii în același timp vestiți ai crucii și purtători de sabie. Ei erau în fruntea cetelor lui Horia „popii valahi” cum le spuneau opresorii noștri în limba lor oficială latinească, vlădicii lor au iscălit acel Suplex libellus valachorum, vlădicii lor au prezidat adunarea de pe Câmpul Libertății în 1848 ei au fost tribunii lui Iancu, ei au fost căpitani în luptele noastre pentru libertatea națională și în ziua măreată dela Alba-Iulia în 1 Decembrie 1918 în fruntea preoțimii lor tot vlădicii români se aflau pe tribuna de unde s'a proclamat unirea pe vecie a neamului românesc în noua „Dacia felix”.

Și în epocile de glorie dincolo de Carpați marii vovezi după fiecare izbândă de arme ridiceau mânăstiri întru mărirea lui Dumnezeu, prea bine știind, că bratele vitejilor erau purtate prin tăria credinței.

În cursul istoriei sale întregi, neamul românesc s'a confundat cu credința românească. Păstrătoare a acestei tradiții sfinte „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” se crede datoare a continua misiunea

moștenită dela înaintași, îndreptând și de acum înainte viața neamului nostru spre atmosfera senină a moralei religioase.

Suntem pătrunși de convingerea, că noul Stat român mai vârtos trebuie să se îngrădească cu tăria nebiruită a credinței strămoșești, să-i păstreze bisericii noastre naționale rolul de conducătoare sufletească a poporului românesc, încredințându-i creșterea lui spre împărăția mântuitorului Iristos, căci numai ea poate chezașui, ca în trecut astfel și în viitor în fața oricăror primejdii, fiinta etnică distinctă a neamului nostru pentru vecie.

Înaltă-se deci noul Sion, în aceasta cetate a suferințelor noastre de veacuri, ca simbol al dreptății dumnezeiești și odăpostescă prin puterea sfântului său altar acest somn patrimoniu al solidarității și unității națiunii române până la sfârșitul veacurilor.

Sirul cuvântărilor îl încheie ~~de~~ Dr. Oct. Ufalca primarul orașului Cluj, ~~ca~~.

Cuvântarea d-lui Dr. Utalea.

În numele orașului ~~de~~ primar mulțumeste A. S. R. Principei Carol și distinșilor reprezentanți ai guvernului pentru solitudinea arătată totdeauna orașului Cluj și mulțumind mai ales că au luat parte la unul dintre cele mai însemnate evenimente ce s'a produs în Cluj dela Unire încoace. Face apoi un istoric documentat al bisericii române din Cluj, arătând toate suferințele îndurate în trecut de această biserică.

„Astăzi, — termină ~~de~~ Dr. Utalea — soarele dreptății a răsărit și pentru noi și nu ne putem stăpâni lacrimile de bucurie când după răsăritul soarelui dreptății vedem răsărind în tîmna Ardealului — liber pentru veșnicie — prima Catedrală românească — de mângăiere pentru suferințele trecutului și izvor născut de energii și de nădejdi pentru viitor”.

Cuvântarea d-lui Primar a fost călduros ovaționată.

***

Încheindu-se seria cuvântărilor, înaltii oaspeți au pornit spre Reședința episcopescă unde P. S. S. Episcopul nostru a oferit o gustare.

Banchetul.

La ora 2 după amiază s'a dat de către Episcopie un banchet în sala restaurantului New-

York, la care au luat parte 250 persoane. Intrarea în sală a A. S. Regale Principei Carol este întâmpinată cu ovații. Alteta Sa are la dreapta pe prim-ministrul d-l Brătianu, la stânga pe mitropolitul Bălan, în față pe Episcopul nostru; apoi d-nii miniștrii, d-l O. Goga, d-l V. Goldiș etc. Mitropolitul Moldovei spune rugăciunea dinaintea mesei, după care se servesc bucatele. În timpul mesei A. S. R. a convorbit cu înalții deunitari ai statului și ai bisericii, cari luau loc în jurul A. S. Tot în timpul mesei a cerut d-lui Utalea, primarul Clujului lămuriri asupra recentelor evenimente dela operă.

Toastele.

Primul care ridică paharul e P. S. S. Episcopul Ivan spunând că sărbătoarea de azi, nu e numai o sărbătoare a Clujenilor, ci a tuturor credincioșilor români din țară cari își îndreaptă privirile spre Cluj cu mândrie.

Aici, se sărbătorește azi cultura, credința și civilizația românească. Momentele prezente — spune vorbitorul — sunt fericite ocazii de a ne gândi la înaltul nostru Domnitor și a-i ura lui și întregii case Domnitoare, viață lungă întru fericirea poporului nostru.

P. S. S. termină asigurând pe Alteta Sa că momentele de azi vor fi înscrise pentru vecie cu litere de aur în istoria bisericii noastre.

Toastul A. S. R. Principei Carol.

După cuvântarea P. S. S. a Episcopului A. S. R. Principele Carol rostește următorul toast care a fost ascultat de asistență în picioare.

„Atât pentru mine, cât și pentru Cel pe care-L reprezint, exprim mulțumiri și vă asigur că am fost fericit că am putut asista la această sărbătoare națională a bisericii noastre. Am fost cu atât mai fericit cu cât am asistat cu convingerea că va contribui la întărirea bisericii și a credinței, și aceasta, cred, că e de o mare însemnătate căci prin credința păstrată de biserică am ajuns la înfăptuirea unirei noastre.

Zicând biserică, am înțeles nu numai biserică ortodoxă ci toate bisericile naționale românești.

Rolul bisericii dar, este a întări și a cultiva înțelegerea și pacea între locuitorii aceleiași țări.

Exprimându-Mi adâncă convingere că bi-

sericile vor pricepe acest rol, dat de însuși Mântuitorul, ridic paharul pentru prosperitatea episcopiei a cărei biserică a început azi să se zidească”.

Cuvântarea A. S. a fost urmată de entusiaste aplauze.

Banchetul s'a sfârșit la orele 4 p. m.

După banchet A. S. Reală Principele Carol a vizitat aerodromul grupului V de aviație de la Somessat, iar la ora 5 a asistat la festivalul dat de corul episcopiei la Teatrul Național.

Festivalul.

Implinindu-se 40 ani dela moartea compozitorului Ciprian Porumbescu, care a cultivat cu multă dragoste muzica noastră bisericească pentru comemorarea acestui mare artist corul episcopiei noastre a aranjat în sala Teatrului Național un festival, la care au luat parte toți distinși oaspeți veniți la serbările zilei.

Festivalul se începe cu imnul „Pe al nostru steag e scris unire” și „Adusu-mi-am aminte”, executate de corul episcopiei dirijat de dl V. Petrașcu.

A urmat conferința dlui dr. Sebastian Stanca despre Ciprian Porumbescu.

D-sa arată într'un stil limpede și limbă literară frumoasă activitatea acestui compozitor român, care ne-a dat compoziții cari vor rămâne în muzica românească.

D-ra Mimi Nestorescu dela Operă, cântă „Franză verde mărgăritii”, urmată de un duet cântat de d-sa și d-l Ionel Crișan. Ambii au fost îndelung aplaudați.

Publicul și mai ales tinerimea face o călduroasă manifestație pentru artiștii operei și pentru opera română despre care se svonise în zilele din urmă că s'ar desființa.

D-l Tarnovszky are un solo la pian, executat cu multă tehnică. D-l Romul Cionca cântă la vioară cu virtuozitate „Balada” lui Porumbescu. Corul mai cântă „Altarul mănăstirei Putna” cu solo susținut de d-l Pașca cu o puternică voce de bas, „Patria română”, „Romanta, și „Marșul cântăreților”. Toate punctele programului au fost compoziții ale lui Porumbescu. Atât corul cât și ceilalți debutanți s'au achitat cu măiestrie de rolurile lor iar publicul i-a răsplătit cu aplauze binemeritate.

Festivalul s'a încheiat cu „Innul regal“ după care s'au făcut manifestații de dragoste A. S. Regale la ieșirea sa din Teatru.

Seara, cu trenul accelerat de 7 și jumătate, A. S. Regală, Principele Carol și domniile Miniștrii Cosma, Moșoiu și Florescu, precum și oaspeții cei mai mulți au părăsit Clujul.

COMUNICĂRI

Atragem din nou atenția tuturor oficiilor parohiale asupra deobligamentului de a păstra gazeta noastră oficială ca act oficios și a satisface comunicărilor fără de a aștepta ordin separat. Taxa abonamentului este 40 LEI până la 31 Decembrie a. c. solvibili din cassa bisericeii. Domniile particulari cari doresc să li se trimită gazeta li rugăm să ne trimită această taxă până la 1 Noiembrie a. c.

***

Asociația clerului „Andrei Șaguna“ își ține congresul său ordinar al patrulea ca „congres misionar“ în 23 și 24 Octombrie st. nou în Arad cu următorul program :

1. Slujba Sf. liturghii în catedrala episcopască, cu predică și chemarea Duhului Sfânt.

2. Deschiderea congresului.

3. Raportul comitetului central.

4. Raportul casierului central.

5. *Misiunea internă* : „Cum putem duce pe Hristos în mijlocul credincioșilor noștri?“

6. *Biserica și viața socială* : „Cum poate contribui biserica noastră la îmbunătățirea vieții sociale din parohie?“

7. Atitudinea bisericii noastre față de cei de alte credințe.

8. Propuneri. (Se vor anunța biroului central cel puțin cu 3 zile înainte de congres).

9. Alegeri parțiale.

Delegații despărțămintelor, cum și toți, cari doresc să participe, sunt rugați să se anunțe din bună vreme părintelui Ioan I. Ardeleanu, paroh în Micălaca (lângă Arad).

Indemnăm pe preoții eparhiei noastre să ia cu toții parte la acest congres.

***

La seminariul Andreian din Sibiu s'a făcut

inaugurarea festivă a acestui nou an școlar Vineri în ziua Sf. Nichita.

***

Sedințele consistorului mitropolitan s'au ținut în zilele de 4 și 5 Oct. n. sub prezidiul I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului Nicolae.

***

Congresul Asociației Generale a preoților din întreaga țară se va ține în București în zilele de 30 și 31 Oct. și 1 Noiembrie a. c. Delegații preoților sunt rugați să-și comunice numele pe adresa. Calea Călărăși 138, București. Procesele verbale de împuternicire le vor aduce la congres sau le vor trimite anterior. Fiind vorba de organizarea preoților într-o mare asociație peste țara întreagă e de dorit ca să ia parte și la acest congres preoții eparhiei noastre.

ȘTIRI

Distincții. Prea Sfințitul Episcop Nicolae cu prilejul praznicului punerii și sfințirii petrii fundamentale la Catedrala din Cluj în 7 Octombrie etc. a distins cu brâu roșu pe următorii preoți : Ion Sălăgian paroh în Idiceș sat ; Doriftei Suteu, profesor de religie în Târgul-Murăș ; Remus Roșca, paroh în Trăzneș ; Vincențiu Orășanu, paroh în Agârbicium ; Gheorghe Suciu, paroh în Cojocua ; Nicolae German, paroh în Rohia ; Candin Suciu, paroh în Măgina și Laurențiu Curea, secretarul consistoriului diocesan.

***

Sub bună conducere! Ziarul Albina-Viespe din București serie, că episcopul gr. cat. Valeriu Frentiu, cu prilejul vizitației sale canonice în părțile sătmărene sosind în comuna Doba, a încheiat un pact cu ordinul călugărilor Nôtre Dame din München referitor la internatul liceului de fete din Beiuș, pe care l-a predat conducerii acestor călugărite romano-catolice. — O faptuire mai „românească“ nici că s'ar putea închipui dela episcopul așa de încântat de înrăurirea educativă a iezuiților.

***

Hirotoniri. În săptămâna aceasta P. S. S. e. piscopul Nicolae a hirotonit întru preoți pe candidații Constantin Cotuțiu pentru Mărișel, Emil Felea pentru Bedeleu, Ion Suslov pentru Vereșmort, Onisim Rus pentru Dangăul mare și Andrei Giurginea pentru Curtuius.

* * *

Contele Apponyi cerșeste iară. În scop de propagandă, contele Apponyi a plecat în Statele-Unite, unde va ține, în mai multe orașe, conferințe asupra situației din Ungaria.

Contele Apponyi va căuta să dovedească americanilor, printr'o expunere tendențioasă a situației din Europa centrală, nedreptatea făcută Ungariei prin tratatul dela Trianon.

Paște murgule iară verde.

* * *

Invalizii. După datele statistice înțocmite de societatea internațională de Cruce roșie, numărul invalizilor în România se ridică la 100 mil.

CĂRȚI

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhaudu — — 12.—Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhaudu — 10.—Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.—Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2,50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna“ II, și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.—Lei
6. Învățămintele cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.—Lei
7. Vieța unei mame credincioase de Dr. I. Lupaș — — — 1.—Lei
8. Spice din istoria bisericii de Dr. I. Lupaș — — — — — 1.—Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.—Lei
10. Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna 25.—Lei

Nr. 331—1923.

3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de clasa III Căblesul român protopopiatul Unguraș se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renășterea“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții, cu prealabila încunoștințare se vor prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta, sau a celebra.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial.

Unguraș, la 28 Iulie 1923.

Ghiurițan Joil
protopop.

Nr. 440—1923.

3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de parohi în parohiile de cl. III Dobriținaș și Mașca din protopresbiteratul Cetatea de peatră se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renășterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele satorite în coala B.

Reflectanții la acest post își vor trimite cererile de concurs cu actele necesari subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis.

Pentru a face cunoștință cu credincioșii cu avizul acestui oficiu protopopesc se pot prezenta în parohie la biserică pentru a cânta, cuvânta eventual celebra

Comitetul parohial în conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Lăpusul-ungurese, la 14 Sept. 1923.

Zaharie Maur.
protopop.

Nr. 388—1923 prot.

3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III, **Râpa-Remet**, protopopiatul Aiud, se publică concurs cu termen de 30 zile, de la prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt cele legale satorite conform calificației și a coalei B.

Reflectanții își vor înainta petițiile, provăzute cu documentele necesare, în termenul indicat, subsemnatului Oficiu prot., și pe lângă observarea dispozițiilor art. 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în parohie la biserică, în vre-o Duminică sau sârbătoare, spre a cânta, cuvânta, eventual a și celebra.

Aiud, la 18 Septembrie 1923.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial.

Iosif Pop
adm. prot.

Concurenții îndreptățiți își vor înainta cererile înzestrate cu documentele necesare în termenul arătat mai sus, Venerabilului Consistor Eparhial din Cluj, conform concluderii congresual Nr. 111 din 1888. Dela concurenții din alte Dieceze să cere să prezenteze și act de învoire dela chiriarii lor că în caz de alegere și numire îi va elibera literele dimisionale.

Alba Iulia din ședința Comitetului protopresbiteral ortodox, ținută la 15 Septembrie st. n. 1923.

Florian Rusan
prez. com. protopr.

Petru Circo
notar comit. protopr.

Nr. 4106 Plen. „APROBAT“ Cluj din ședința plenară ținută la 26 Septembrie 1923.

Nicolae Ivan m. p.
episcop.

Laurențiu Curea m. p.
secretar

CONCURS

Pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului Alba-Iulia, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. Venitele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei preoțești dela stat și venitele stolare din parohia Alba-Iulia oraș.

2. Dotația protopresbiterală dela stat și pașalul ce se va stabili din fondul general administrativ al consistoriului eparhial.

3. Retribuția din fondul protopresbiteral al tractului, alimentat din contribuiri parohiale și alte resurse.

4. Taxele legale dela vizitațiunile canonic.

Banca de asigurare naționalizată

„HELVETIA“

a întocmit o tabelă de asigurări pe viață cu prețuri reduse pe seama preoților

Este cel mai ieftin institut de asigurare și prezintă garanțiile cele mai sigure

Face orice fel de asigurări în condițiile cele mai avantajoase

Preoții cari doresc să uzeze de aceste asigurări se vor adresa pentru informații la red. „Renașterei.“

STEFAN FEHÉR

CLUJ — Str. Memorandului Nr. 21.

Pregătește

pălării pentru preoți după măsură și model

Repară pălării vechi după mustră originală, precum și altfel de pălării cu prețuri ieftine.